

El llenguatge

Fer vida en comú

Són diversos els adjectius qualificatius que tenen una terminació diferent per a cada gènere i que corresponen a adjectius del castellà amb una mateixa terminació per al masculí i per al femení: verd, fort, covard, rude, etc. Alguns d'aquests adjectius que en català tenen dues terminacions són sovint usats com si fossin invariables a causa de la influència del castellà. Els manuals de gramàtica normativa solen indicar quins són aquests adjectius: gris, cortès, comú, agrest i marroquí. N'hi ha molts que diuen, efectivament, «una americana gris» i «una actitud cortès», però essent, com hem dit, gris i cortès de dues terminacions, cal dir una americana grisa i una actitud cortesa.

Explicar que la forma femenina d'aquests cinc adjectius és diferent de la del masculí, i que s'obté afegint-hi -a la del masculí— una -a (o la terminació -na podria a cops resultar una mica incòmoda en el cas concret de comú, atès el significat especial amb què ha estat tan usada la forma substantivada del femení d'aquest adjectiu. Actualment, però, sembla que aquesta incomoditat s'ha eliminat: en aquests darrers anys han estat àmpliament airejats i comentats els episodis de la Comuna de París, de l'any 1871, i són molts els joves que expliquen, sense parpellejar, que han fundat una comuna o que hi viuen. Sembla, doncs, que podem parlar de la causa comuna, la vida comuna o l'alegria comuna sense la temença d'originar cap inici d'hilaritat, i que si encara algú escriu, tal com acabem de llegir, «la causa comú», cal atribuir-ho a la persistent influència del castellà o a la manca d'informació.

Tanmateix, cal no oblidar la locució adverbial en comú que, en molts casos —per exemple, quan hi interve un verb al qual es pugui referir— pot substituir l'adjectiu i, per tant, la seva forma del femení. Podem dir, efectivament, Treballem en comú. Mengen en comú. Volen viure en comú i, encara, Fan vida en comú o Han fet causa en comú.

Albert Jane